AYDEDE

No. 91 — 22
Çarşamba 21 Temmuz 1946
Fiatı 15 Kuruş

Cumartesi ve Çarşamba günleri çıkar siyasi hoşsohbet gazete
İdarehane: Ankara Caddesi 98/2, TAN Basımevi
Başmuharriri: REFİK HALİD KARAY

Tesis Tarihi: 1922
Telgraf: Aydede — İstanbul
Telefon: 25100 — Posta Kutusu: 816

SUDA NAKIŞLAR

Bir Hatır, İki Hatır; Üçüncüsünde Vur Yatır!

Gelecek sene bütçesinde tasarruflar yapılacakmış. Bu arada, hiç bir randman alınmıyan (Nev-York Haberler Servisi) nin lâğvı da derpiş ediliyormuş.

'Acaip şey... Madem ki hükûmet o vazifenin lüzumsuzluğuna kanidir ve gönderdiklerinin işe yaramadığını da anlamıştır, neden 1949 yılının başına kadar, daha beş ay, yani aşağı yukarı yarım sene oradakileri yerinde tutacak?

Hemen çağırmalı.

Merkeze çağırmak ve maaşlarını dahildeki barem üzerinden vermek suretiyle hem epeyce para ve döviz tasarruf eder, hem de kendilerinden - uzak bir ihtimalle - belki burada istifade imkânını bulur.

Mantık ve hükûmetçilik bunu icabettiriyor.

Fakat yapılmaz. Zira hatır-gönül işe karışmaktadır; Nev-York Servisindeki memurlar galiba hatırlı adamlardır. Hele servis şefi muhakkak pek muteber, pek mültezem bir zattır. Belki de mebus iken son intihapta alargada kalmıştı; alargada kalanların çoğuna yurd içinde münasip birer vazife yahut arpalık bulunmuştu ama o, büyük politika ve büyük diplomasi muharriri sayıldığı için zannıma göre düşünülüp taşınılmış, bir (Amerika Haberler Servisi) yaratılmış, bir heyet başında alây-ı-vâlâ ile Nev-York'a yollanmıştı

Hiç öylesi kolay kolay geri çağrılabilir mi? Hükûmet sonra yüzüne nasıl bakar? Mahçup düşer, vallahi! Zira dobra dobra:

— Bir işe yaramadın! Birşey yapamadın! Zaten de yapılmazdı!

Diyemez. Nerede böyle konuşacak o kabadayı, o celâdette devlet adamı şimdi?

Herşeyden önce şu "Hatırlı adam - bizim adamımız" ve "hatır saymak" politikasından ayrılmamız lâzım. Hükûmet partisinin başlıca zaafını teşkil eden kusurlardan biri budur. (İttihat ve Terakki) vaktiyle o yüzden çok kaybetmişti; "Bizden!" diyerek adam himaye ede ede nihayet kendinden olmuştu.

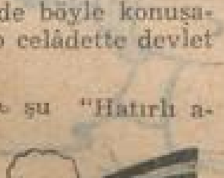

Partiyi eski elemanlarla ayakta tutmağa çabalamaktan ziyade büsbütün yeni, genç, şevk ve heyecanını henüz muhafaza eden elemanlarla desteklemeğe çalışmak daha verimli bir siyasettir.

Onu tutup, bunu kayır; şuna arpalık, buna elçilik; ne o zarara uğrasın, ne bunun hatırı kalsın...

Anadoluda şu söz vardır: "Bir hatır, iki hatır, üçüncüsünde vur yatır!"

Haydi yatırmağa kadar gitmiyelim ama bütün yâranı bermurad etmek için de hazinenin dibine darı ekmiyelim!

AYDEDE

— Bu gidişle hayat pahalılığı bir miktar daha artacak!..
— Nereden anladın?
— Hükûmet ucuzluk için yeni tedbirler almağı düşünüyormuş da...

Gel de Tebrik Etme!

Ulaştırma Bakanının beyanatı arasında okuduk: Bundan sonra Haydarpaşada trenden inen yolcular ayrıca vapur bileti almadan Köprüye çıkabileceklermiş. Eşyanın aynı şekilde nakli de düşünülecekmiş. Demiryolları hükûmete geçeli, yâni uzun senelerdenberi bu kadarcık bir şeyi yapamadığımıza hayret! Bakanın da dediği gibi İdare zaten yolcuları Haydarpaşaya değil, İstanbula getirmekle mükelleftir.

O makama geçen adlı sanlı ve bir kısmı gerçekten yavuz ve yaman Ulaştırma Bakanlarından tek kişinin onca zamandır bir bunu temin edemediğine göre yeni Bakan icraatiyle ne derece övünse haklıdır.

Gel de tebrik etme!

Ankara Asyadadır, İstanbul Avrupada. İki kıt'anın bizim yurdumuza rastlayan kısmını deniz ortadan ayırır. Amma buna deniz demek pek doğru olamaz. Mesafe Nil'den, Missisipi'den, Ganj ve Amazon'dan dardır; hattâ taşkın zamanlarında Fırat'ın da... Şimdiye kadar köprü, bilemedin tünel veya tup kurulmadı. Haydi, onları yapamadık; yirmi beş senedir mükemmel bir araba vapuru münakalesi temin edemez miydik? Hem de ne araba vapurları? Trenleri de içine alıp götüren cinsinden!

Yeni Ulaştırma Bakanı tebşir ediyor:

— Araba vapuru mevcudunu artırmak için teşebbüse geçmiş bulunuyoruz.

Vatan sana da minnettar olmalıdır!

Dar Kadrolu Parti

(Millet Partisi) programından bir madde:

"Parti, gayrimeşru yollardan servet edinilmesine karşı şiddetle mücadele azmindedir. Himaye, iltimas, haksızlık, rüşvet, suiistimal, karaborsacılık ve israfla mücadeleyi Parti, milli ve ahlâki bir borç telâkki eder."

Yalnız bu madde yeni partiye karşı derin bir alâka ve muhabbet celbine kâfidir. Anlaşılıyor ki programına öyle bir madde koyan ve samimiyetle de tatbika karar veren bir partinin kadrosu — hele politikacılıkla maruf şahsiyetler bakımından — epeyce dar olacaktır.

Dar olsun da temiz olsun!

İstanbula Yakışan

İstanbulun Emirgân ve Rumelihisarı bölgesinde Kancalıkurt hastalığı başgöstermiş ve evvelki gün 3369 kişinin muayenesi neticesinde 398 şahıs hastalığa tutulmuş Baltalimanı hastahanesine kaldırılmıştır.

Bu hastalık tehlikelidir, insanı öldürebilir. Vilâyetimiz Sağlık Müdürünün gayretinden eminiz. Fakat bütün hükûmet ve Belediye mekanizması, hususi cemiyetler, Halkevleri, Parti şubeleri, ne kadar teşkilât varsa başka işi bırakıp onun yardımına koşmalıdır.

İstanbula ciddi olmak ve memlekete ciddiyet nümunesi vermek yakışır. Sari hastalıklarla mücadelesi nisbetinde bir şehir medeni ve ileridir.

Asayiş berkemâl!

Musul vilâyetinin her tarafında cinayetler vukubulduğu halde her hafta Vilâyet gazetesinde "Saye-i asayiş vaye-i Padişahide vilâyetin her tarafında emn-ü asayiş berkemaldir" yazıldığını gören Kerküklü Şeyh Rıza şu beyti yazdı:

Katl-ü-nehbi eşkıyadan millet oldu payimal
Emn-ü asayiş yine elhamdülillâh berkemal!

Kübik ressam — Gördün mü işi. Model kız gelmiyecekmiş. Tabloma çalışamıyacağım !

ÖLMİYEN SELİM ,TÜRKÜSÜ

SELİİM SELİM
BU GÖZLER KİMİN
BENİM
BU ELLER KİMİN
BENİM
A F F E R İ N   S E L İ M

SELİİM SELİM
BU DAĞLAR KİMİN
BENİM
BU BAĞLAR KİMİN
BENİM
Y A P M A   S E L İ M

SELİİM SELİM
UÇAN KUŞLAR KİMİN
BENİM
ESEN RÜZGÂR KİMİN
BENİM
A L L A H   M I S I N   S E L İ M

AAH SELİM VAH SELİM
BU İNSANLAR KİMİN
BENİM
K Ö R   O L   S E L İ M

ORHON MURAT ARIBURNU

Söz temsili

— Aman, yorgunluktan ayakta duracak halim yok. İş bitse de soyunup yatağıma girsem !

"Domenica" dan

Cumartesi — Çarşamba

KARŞIDAN KARŞIYA

Hiç, gece araba vapuruna bindiniz mi? Bilhassa mehtaba tesadüf ederse pek hoş oluyor.

Evvelki gece, Üsküdardan 1,30 da kalkan son vapurda, Anadoludan yük taşıyan iki kamyon vardı. Garip şeyler ! Yarısı otobüs, yarısı yük mahalli olarak ayrılmış, başlı başına bir tren teşkil ediyor. Yolcular bir çilingir sofrası kurmuşlar. İçlerinden biri klarnet çalıyor, biri de okuyor. Hem gayet güzel parçalar icra ediyorlar. Eğer bir emprezaryo olsaydım, onları angaje etmeğe çalışır, piyasanın meşhurlarına rakip olarak ortaya atardım.

Otomobillerden birinde, benim kendisini görmemi hiç de arzu etmiyen bir bayan vardı. Gözgöze gelince, şaşırdı, âşinalık etmeğe mecbur kaldı, kekeledi :

— A... Burada mısınız? Karşıdan geliyorsunuz demek !

— Evet.

Mânasız sözlerine verdiğim kısa cevap onu büsbüt şaşırttı. Tashih ümidiyle :

— Karşıya mı geçiyorsunuz?

Diye sormasın mı? O da, ben de kahkahayı bastık, zımni bir anlaşmaya varmıştık.

BEYOĞLU KİBARLARI

Araba vapuru kalkmak üzereyken, yıldırım süratiyle bir taksi yetişti. İçinden, omuzlarında birer Kap, balo kıyafeti ile iki kadın ile başı cascavlak bir erkek indi, bilet almağa vakit bulamadan bindiler.

Vapurun hususi otomobillerle ve otomobillerin şık kadınlarla dolu olduğunu gören iki kadın, Fransızcalarından tatlı su firenkleri olduğu belli bir şive ile ve yüksek sesle :

— Ah "ma chère" bizim otomobil tamirden çıkmadı !

Diye palavra çekmeğe başladılar. Tesadüf içinden şarkı söylenen kamyonun önünde durmuşlardı ve o aralık ahenge fasıla verilmişti. Bu sözleri duyan, mânasını az buçuk anlamış olan amatör hanende :

— El âlem Yalovadan yaya dönerken biz deryada kamyon sürüyoruz !

Diye klarnetçiye bir işaret çekti, klarnetçi de, duduların burunlarına doğru bir makara çekti.

Gökyüzünde, aydede gülümsüyordu.

KADIKÖY VAPURUNDA

Kadıköy vapuruna biniyordum. İhtiyar bir kadın önündekileri muştalıya muştalıya isekleden geçmeğe çalışıyor. Yolculardan biri yanındakilere :

— Hanımın galiba acele işi var, biz çekilelim de o binsin !

Diye hifif tertip alaya kalktı. Bu sözlere, ihtiyarın peşisıra gelen iki genç kızdan biri dayanamayıp atıldı :

— Acelesi olmıyanlar da öteki vapuru bekleyip binsinler.

Öteki genç kız heyecanlandı :

— Aman abla sus, dedi, bir hâdise çıkar da gazetelere geçeriz.

Bunları söyliyen genç kızın elinde "AYDEDE" olmasaydı, bu satırları yazmıyacaktım.

BEŞİKTAŞ, GÜNÜN SEMTİ

İstanbulun uzun zamandır ihmâl edilmiş semtlerinden biri, Beşiktaş, son hafta içinde birdenbire ön plâna geçti. Bir gün ara ile, bu semtte, iki banka birer şube açtılar. Böylece Beşiktaş üç bankaya sahip oluyor, evvelce bir bankası vardı.

Beşiktaşta, geçenlerde bir de maliye şubesi açılmıştı. Dikkat edilirse, şehrin bu güzel semti, daha ziyade mali bakımdan inkişaf etmektedir. Bu az mı diyeceksiniz? Hayır, her işin başı paraya dayandığına göre, mesele yoktur.

Beşiktaşı tebrik ederken, Dolmabahçe ile Kılıcali arasında olan tramvay yolu üstündeki binaların ve Beşiktaş stadyomunun Barbaros meydanı etrafının da bir an evvel imâr ve tanzim edilmesini temenni ederiz. Bu suretle, abideleri, spor ve içtimaî faaliyeti ile tamamiyle Türk bir muhit lâyık olduğu mevkii yeniden almış olacaktır.

KOMEDİ, TRAJEDİ

Pazar günü gecesi, Açık Hava Tiyatrosunda "Yanlışlıklar Komedisi" temsil ediliyordu. Havanın bozacağı akşamdan belli olduğundan dört bin kişilik tiyatroda ancak iki yüz elli seyirci vardı. Bunlar da oyunun sonlarına doğru başlıyan sağnak altında çil yavrusu gibi dağıldılar. Dışarıda ne bir otomobil, ne de başka bir "araç!" - bu kelimenin vasıta mânasına gelişi herhalde aramaktan olacak. - Şehir tiyatrosu artistleri için bir otobüs var. Yalnız temsilde figüran da çok . Bu itibarla otobüs ağzına kadar dolu ve bir türlü kalkamıyor. Çünkü henüz içeride daha makiyajını silenler var. Yanlışlıklar Komedisi'nin temsil bittikten sonra böyle devam edişi ayrı bir oyun teşkil ediyor, fakat facia.

Fikret Âdil

Tasdik eder, çıkarsın

Arablar arasında güzel söz söylemekle tanınmış olan (Cahiz) a, bir gün, konuşması sıkan bir herif geldi :

— Bazan, bana lâzım oluyor, bildiğiniz saymakla tükenmez. Habt edici cevablarından bana öğret !

— Ayol: O senin dediğin cevablar icabı halinde kendiliğinden doğar. Bu sebeble öğretilir şeylerden değildir.

Derse de lâf anlamaz herif ısrar ettiğinden başından defedemiyeceğini anlayınca sordu :

— Peki, ne yolda müskit cevab istersin?.

— Meselâ birisi bana kahbenin kocası, kaba herif, diye hiatb etse ben ne cevab vereyim?.

— Ne diyeceksin, tasdik eder, çıkarsın !

Deli mi ? Değil mi ?

Bir gün, Avrupanın diktatörlükle idare olunan bir yerinde, iki kişi yolun bir köşesinde durmuş, konuşuyorlardı. İçlerinden biri bir aralık kendinden geçerek :

— Birader, dedi, bu hükûmet bir sürü bayağı, ahmak adamların elinde ! Halk günden güne sefil oluyor !

Polis yetişip bu sözleri söyleyeni yakalayınca arkadaşı hemen imdadına yetişti :

— Memur efendi, dedi, bunun sözlerine bakma. Çünkü delidir. Ne dediğini bilmez.

Memur homurdandı :

— Birader, dedi, bu adam deli olsaydı, vaziyeti bu kadar mükemmel anlayabilir miydi?

İkisi birden — You are always in my heart ! (Her zaman kalbimdesin !)

Minelbab İlelmihrab

Yazan: Refik Halid KARAY

Elektrikle ışıldayan kum dökülü şoseden ağır ağır, Adnan Bey kuru öksürüklerini etrafa, bir bekçi sopası gibi, muttarit ve muntazam işittire işittire çıktık; tam oturduğum binanın önüne gelmiştik, yarın duyulacak olan bu tebdil-i hükûmet hâdisesinden onları haberdar etmemeği, gizlemiş görünmekten çekinerek, muvafık buldum :

— Tevfik Paşa istifa etti ! dedim.

Durdular. Adnan Bey sordu :

— Acaba Sadrazam kim oldu? dedi... İntizar etmekle beraber âdeta benden : "Ferit Paşa!" cevabını almaktan çekiniyordu. Ehemmiyetsiz birşey haber verir gibi:

— Damat Ferit Paşa Sadarete geliyor, Hürriyet ve İtilâf kabinesinin başında !

Dedim ve teyit için ilâve ettim:

— Hat-ı-hümayun yarın okunacak !

Derin bir sükût oldu. Pek lâkırdıcı olan Hüseyin Bey ayrılıncaya kadar bu sükûtu, nedense ihlâl edemedi. Sıhhiye müdür-i-umumisi bulunan Adnan Bey ise, doğrudan doğruya kendisine taallûku olan bu mesele hakkında, heyecanını yendi, bir müddet sonra şu mütaleada bulundu :

— ... Bir fırka kabinesi elbette müreccahtır !

İşte sabık ve hazır hasmı (İttihat ve Terakki) nin bir uzvundan (Hürriyet ve İtilâf) ın, mevki-i iktidara geçtiği gece, aldığı hüküm bu olmuştu !

●

(Damat Ferit Paşanın ilk sadaretinden Ali Rıza Paşa kabinesinin teşkiline kadar)

İKİNCİ KISIM

1

Mevki-i iktidarın ilk gününü Nasıl geçirdik?

Kolejin sabah kampanası, durgun, açık havalara has bir pürüzsüz, kuru sesle, bermutad odama aksetti; henüz alaca karanlıktı, fakat kalktım.

335 senesi Martının dördüncü günü : Damat Ferit Paşanın sadaret fermanı okunacaktı. 304 senesi Martının ikisinde öğle üzeri doğduğum cihetle bu sabah, otuz yaşını bitireli yalnız kırk saat geçmiş oluyordu. Binaenaleyh, aynı gün mensup olduğum fırkanın mevki-i iktidara ve benim de bir politika gazetesinin baş muharrirliğine geçmiş olmamıza nazaran heyat-ı siyasiyeye genç çağda, otuz yaşında başlıyordum demekti.

Gerek memleketin umumî tarihinde ve gerek kendi hususî tarihçemde iz bırakacak olan bu ehemmiyetli günü, bir dakikasını kaçırmadan yaşamak lâzımdı. Müteheyyiç ve memnun muydum? Hayır; sebebini bilmiyorum ama, sakin ve neşesizdim. Hatırımda kaldığına göre, galiba, Mehmet Ali Beyle birleşmek üzere sözleşmiştik; giyindim. Güneş de çıktı.

●

Apaydınlık, göz kamaştırıcı bir gündü. Adalarla Anadolu kıyılarının Rumeliye yaklaşmış ve Üsküdarla Çamlıca tepelerinin Beyoğluna yanaşmış göründüğü böyle, yıkanmış, ışıklı kış günlerinde İstanbul sanki dertop olur, küçülür, şirinleşir, yeşil bir kasabayı andırır.

Güvertede, hayran etrafıma bakınıyor, alelâde, şehre iniyormuşum gibi hiç birşey düşünmüyor, suya, göge bakıyordum. Bir aralık yanımda madeni bir parıltı sezdim, baktım : Güneş, Posta nazırımızın yarı açık paltosundan içeriye uzanmış, redingotunun ipek önünü göz alan bir ışıkla bıçak sırtı gibi parlatıyordu... Ha, dedim, sahi, aylardan beri beklediğimiz gün, işte bu gündü... Şu siyahlar giyinmiş, kara yağız dinç adam bizim bir nazırımızdı, birkaç saat sonra koca bir nezaretin müşkül işi ve istilâ altındaki devletin takatsiz siyaseti biraz da, onun omuzlarına yüklenecekti. Acaba o, ötekiler, hepimiz bu yükün altından kalkabilecek miydik?

Ümitsizdim.

Ümitsizdim ama, nihayet, on iki senelik yıkıcı bir mağduriyetten sonra hükûmeti ele geçirmek bana bir muvaffakiyet gibi görünüyordu. Herhalde, diyordum, Tevfik Paşayı aratmayız ve İttihatçılara rahmet okutmayız.

●

Zavallı Mehmet Ali Bey ümit, saadet, hülya içinde idi... Bir çok islâhat, imârat, icraat projelerinden dem vuruyor, mırıl mırıl, kulağımın dibinde masal okuyordu. Neyle, nereden, kimlerle geldiğimi şimdi tahattur edemiyorum; yalnız merkez-i umumi binasının o günkü bayramlık hali hatırıma geldikçe hâlâ bir üşümedir duyuyorum.

Fakat bu soğuk hisse biçare efradımızın âmiyane neşesi sebep değildir; o neşenin ne kadar boş yere serpilip saçıldığını, ne derece kof ve neticesiz çıktığını düşünmek beni ürpertiyor.. Sanki İttihatçılar gibi, senelerce mevki-i iktidarda kalacaktık, sanki memleket ecnebi istilâsı altında değildi, fermanımız halkı râm edebilecek, istediğimiz tarzda programımızı tatbika muvaffak olacaktık !

Her işte ve her hâdise karşısında "Hürriyet ve İtilâf" cılar yalnız "İttihat ve Terakki" cileri düşünürler : Madem ki onlar senelerce hükûmeti ellerinde tutmuşlardı, artık sıra bizimdi; şimdi senelerce de biz hükümran olacaktık... İşte, o gün etrafıma baktıkça, konuştukça herkeste bu kanaati, bu yalnış hükmü görüyordum.

Tabiiliğini en çok muhafazaya muvaffak olan Adliye nazırı Sıtkı Beydi... Sıtkı Bey, bizim harbi umumîden evvel fırkanın yâr-ı-canı Sadık Beyin refik-i-şefiki olarak tanıdığımız köylü Sıtkı Efendiye zaten bu defa hiç benzemiyordu; İzmirde avukatlıkla ve ticaretle yükünü tutmuş, şimdi de, işte kendisine parlak bir unvan elde etmişti... Üç gün sonra, velevki kabineden çekilsin, madem ki bu tahsilsiz yetişen ruhsatnameli dava vekili isminin yanına (Adliye nazır sabıkı) diye yazabilecek ve mühim bir takım davalar alabilecekti, meramına o dakikadan itibaren ermiş, ununu eleyip eleğini duvara asmış demekti.

Sabri Efendi durgundu; tıpkı benim düşündüklerimi zihninden geçiriyor zannettim. Vasfi Hoca neşeli neşeli, oda oda dolaşıyordu. Ethem Bey bana büsbütün boylu, upuzun gibi göründü : Tevfik Paşa kabinesinden uzanarak Damat Ferit Paşa kabinesine atlıyabilen bu Mesut Efendi zade, sadrazam da dahil olduğu halde yeni heyet-i vükelânın, bir hafta olsun nezaret görmüş yegâne nazırıydı. Bilmem ki acemi arkadaşlarına Vükelâ Meclisinde yerlerini o mu gösterdi, ilk usul ve teşrifatı o mu öğretti? Fakat zennederim ki unutkanlığı ve dalgınlığıyle maruf olan bu muhterem zatı herkesten evvel sağdıçlamak lâzımgelmiştir; hem bir gün için değil, belki de günlerce !

●

Yirmi dört saat zarfında Posta nazırlığından ticarete geçmiş ve Tevfik Paşa yerine karşısında Damat Ferit Paşayı görmüş olması elbette zihnini büsbütün karıştırmıştır. Öyle ya, daha dün aynı salonda yeri ve unvanı başka idi... Halbuki şimdi aklı yine o, ama ismi ve mahal değişmiş ! Bizim kabinede Postada ipka olunmamasının sebebi bu nezaretin küllî bir "tathir" e muhtaç bulunması ve onun bu faaliyeti haiz olmaması idi.

Merkeze yalnız Harbiye, Nafia ve Maliye nazırları gelmemişti... Hoş Bahriye nazırı sade merkeze değil, Meclise ve Nezarete de gelmemişti ya... Aylardanberi, hasta yatıyordu ve biz bir türlü iyileşemiyen bu zatın iş görememesinden korktukça Zeynelâbidin Efendiyi kâh bir telâş, kâh bir hiddettir alıyor ve hemen, üç güne kadar tamamen afiyet bulacağı hakkında teminat vermeğe mecbur oluyordu. Nerede ise, Şakir Paşa yataktan kalkmadıkça kabinenin teşkilini geciktirmeğe kadar varacaktı !

Sıtkı Bey ise Nafia nazırının merkezde bulunmayışını tevil için nediyeceğini, ne bahane bulacağını bilemiyordu. Maliye nazıriyle kimse meşgul değildi. Ben bir aralık Şeyhislâm Efendiye dedim ki :

— Vallahi ben bu gidişi beğenmiyorum.. Bir fırka kabinesi ki Maliye nazırı kendisinden değildir, Bahriye nazırı hastadır ve Nafia nezaretine tanınmamış bir ahzı asker reisi getirilmiştir, ondan hiç bir hayır beklenmez !

Muhatabım, sözümü tasdik etti, fakat küçük bir ümitle "Hele bakalım !" da demekten geri kalmadı.

Arabalar hazırdı, cumhur cemaat, nazırlar ben, ve fırka efradından birkaç kişi Babıâli yolunu tuttuk. Arka arkaya sekiz araba, gelin getirir gibi, caddeyi geçtik. Polisler haber almışlar selâma durdular. İçeride de Halil Bey emirler veriyor, yeni nazırlara sokulmağa çabalıyordu. Bir ay evvel Tevfik Paşanın protestolarımızı dinlediği odaya girdik; Konyadan yola çıkmış olan Cemal Beyle hasta nazırlarımızdan başka herkes tamamdı.

Büyük bir konağın eski zaman iftarlarında topa derin bir sessizlik ve hareketsizlik içinde intizar eden misafirler gibi bu zevat da edep ve erkânla Sadrazamı bekliyorlar, heyecanlarını yüreklerinde bastırmağa çalışıyorlardı.

●

Hükûmet gazetesinin baş muharriri ve Ajansın müdürü olmak itibariyle ben nazırlardan tanımadıklarımla birer mülâkat yapayım dedim; önüme şişman vücudü, kırmızı yüzü ve yepyeni formasiyle bir koca liva çıktı; göğsüne nişanını bile takmıştı; bu Nafia nazırımızdı; bana ilk sözü :

— Askerim, hiç bir fırkaya mensup değilim, siyasete karışmam !

Demek olmasın mı? Babıâli döndü, döndü, başıma çöktü. Peki ama bu adamda ne gibi meziyet vardı ki asker, bitaraf ve gayrı siyasi olmasına rağmen, bulunmaz bir mata gibi bir fırka kabinesinin içine sokulmuştu? Sonra, madem ki hem asker, hem bitaraf, hem gayrı siyasî idi, kendisi neden vükelâlığa dahil oluyor, siyaset-i umumiyeye niçin giriyordu? Babıâli ordu karargâhı mıydı? Ne diyeyim, ha bizim aklımız, ha onun aklı !

Hoş sonraları daha feciini gördük a... Ali Rıza Paşa orduda kumandanlık etmek için değil, bittabi dahili ve harici siyaseti tedvir için Sadrazam nasbolunduğu zaman (Morning Post) gazetesi muhabirine :

— Ben asker olduğum cihetle siyasete karışmam !

Demiş, yani bizim Nafia nazırımıza taş çıkarmıştı.

(Devamı var)

Dalgın dağcı

Güzellikler içinde yüzülen yer

— Ah ne güzel, şu bulutlar, gök, deniz !
— ... ve biz !

B E N Z E Y İ Ş L E R

Şemseddin Sami Bir kelime üzerinde aylarca çalışan adam.	*Dil Encümeni âzası* Ayak üstü bin çeşid kelime bulan adam.
Amerikalı rejisör İnsana filmi sevdiren adam.	*Yerli rejisör* İnsanı filmden kaçırtan adam.
Hitler Ne olduğu merakla araştırılan adam.	*Kenan Öner* Ne yapacağı merak edilmiyen adam
Ayinştayn Riyaziyede bile kat'iyyet olmadığını iddia eden adam	*Hasan Saka* Her yeni kabinede Başvekil olacağını kat'iyyetle bilen adam

— Bu ne kıyafet ayol ! Dilenciliğe mi çıktın?
— Ne dilenciliği yahu ! Fırına beyaz ekmek almağa gitmiştim...

Bir dokun...

Kır gezintisi

Gözden ırak kalıyorsak da, çok şükür, dostların gönülleriyle komşu oturuyoruz. Eksik olmasınlar, alâka gösteriyorlar. Mektublar aldım. Hepsi aynı şeyi tavsiye ediyorlar :

«Sıcaklardan şikâyetini AYDEDE'de okuduk. O kadar sıkılıyorsun da ne diye daima şehir içinde oturuyorsun? Arasıra çık, gez, hava al, ferahlan.»

Yüzü yumuşak, söz dinleyen adamımdır ben. Hani, elime vur, ekmeğimi al. Bulabilirsen !

Uzatmıyalım efendim, dostların tavsiyesine uydum, iki arkadaşı da kandırdım, gezintiye çıktık. İstanbulda hava almayı kolay mı sanıyorsunuz? Kiralık evlerin hava parasını düşünsenize bir defa. Bizimki ev havası değil, kır havası amma o da ağıra mal oluyor insana.

Karınca, kararınca, biz de kendi kararımıza göre işimizi ayarlayıp havanın ucuz tarafını araştırdık. Bizim gibiler için, paradan gayri ne arasan bulunur şu İstanbulda. Hava alacak yerlerin de envaı var. Bir oturuşta altı aylık kazancımızı sülük gibi emen yerlere gidecek halimiz yok ya. Sazlar, sözler nemize gerek bizim. Şöyle rahatça nefes alacak bir ağaç gölgesi yeter de artar bile.

Sorduk, soruşturduk, Boğazın Rumeli yakasında bizim kesemize elverişli bir köyecik bulunduğunu haber aldık. Arzu edenler, yiyeceklerini kendileri götürüp bahçede ehven fiyatla oturabilirlermiş.

Kararımızı verdik, nevalemizi dizdik. Şiş kebapları, köfteler, dolmalar, sigara börekleri... Aman, inandınız mı yoksa? Ne münasebet, a efendim ! En ucuz cinsinden beyaz peynir, kara zeytin, kırmızı domates, yeşil biber, iki baş kuru soğan, dört beş salatalık. Bir de beyaz ekmek hevesine kapıldık, fırının kapısında yediğim dirsek mustalarını ben bilirim.

Pahada hafif, yükte ağır, havalelice paketimizi koltukladık, vapura atladık, ver elini Boğaziçi.

Çıktığımız iskele ile oturacağımız bahçenin arasında epeyce mesafe var. Fena değil, biraz da gezmiş oluruz

Asfalt cadde, Köprü üstünden farksız. Otobüsler, taksiler, motosikletler vızır vızır geçiyorlar. Hele o hususi lüks otomobillerin şatafatlı gidişleri ! Şık Bay direksiyon başında purosunu tüttürerek mütemadiyen klâkson zırlatıyor, geride cicili bicili bayanlar kahkahalar atıyorlar. Karşıdan gelen otobüse yol vermek için ara sıra caddenin kenarına yaklaşıyorlar. Direksiyondaki purolu Bay kaşlarını çatıyor: «Geriye çekilsene, be adam ! Elindeki paket sürtülecek, otomobilimi kirleteceksin» der gibi sert sert yüzüme bakıyor; ben, paket yırtılacak, nevalemiz dökülecek diye yüreğim oynayarak daracık yaya kaldırımının kıyısına büzülmeğe çalışıyorum

Bu minval üzere bir müddet yürüdükten sonra deniz kıyısındaki bahçeciği bulduk, ağacın altına oturduk, etrafımızdakileri takliden biz de paketimizi açtık, nevalelerimizi masanın üstüne dizdik ve yiyip içtik.

Bu şekilde kır gezintileri İstanbulda taammüm etmeğe başladı. Herkes işin ucuz tarafını arıyor.

Söz aramızda, en ucuz tarafına gitmemize rağmen bu gezinti yine epeyce ağıra mal oldu. Yaz boyunca görüp göreceğimiz rahmet bu olmasa bari !

Cemal REFİK

KİRPİNİN
DEDİKLE

Armut Piş, Ağzım

Seçim Kanununun mahzurları bir yana, bizde partilerce usûl tutulmuş daha ne aksaklıklar vardır ! Meselâ namzetlerin son günü ilânı gibi..

Haydi, diyelim ki tek parti zamanında bir mebus namzedi için parti listesine girdikten sonra seçim gününü beklemekten başka iş yoktu. Kendisine parti tarafından :

— Seni münasip gördüğümüz bir yere koyduk, merak etme; git rahatına bak !

Denildi mi kekâh ! Sevine sevine evine dönerdi, çoluk çocuğunu müjdeler ve en az dört senelik geçimi, ayrıca bazı menfaatleri hesaplar, derin bir oh çekerdi.

Nihayet günü gelirdi; Anadolu Ajansı yayımlardı :

— Bilmem nere milletvekilleri : Falanlar filânlar, Aslan'lar, Kaplan'lar, Turan'lar, Yurtkuran'lar !

Mesele hallolup biterdi. Mebus namzedi ne seçim dairesine ayak basar, ne de ağzını açardı; en ufak bir zahmete katlanmazdı.

Hattâ sorardı: — Nasıl yerdir acaba şu Sivas, Bitlis, Rize veya Kırşehir?

Kimi suyunu metheder, kimi soğuğunu yahut sıcağını yerer, kimi balını över, kimi yaylasından söz açar, kimi kara sineğini ileri sürer, kimi de mantısını anlata anlata bitiremezdi.

Bay mebus : — Belki gider görür, gidince de elbette en âlâsından yer, içerim !

Derdi. Gittiği de olurdu.

Peki, partiler zuhur edince bu koforlu manzara ne şekil aldı?

Şüphesiz eski rahatlık kalmadı. Zira listeye girmek artık yüzde yüz emniyet sağlamıyordu. Parti, göz bebeği azasını seçtirmek için fedakârlıklara katlanabilirdi ama sadakati mücerreb ve mebus olması partice şiddetle mültezem şahsiyetler haricindekileri pek mühimseyemezdi.

Pişmiş aşa soğuk su katılmıştı. Hay Allah müstahakını versin! Hem de ödeneklerin tam arttırıldığı sırada !

Şu var ki D. P. de geçen

Bazı Sözler

★ Saadet, kendi güneşini kendi içinde bulmaktır

★ İyilik yapabilmek için iyiliğe inanmak lâzımdır.

★ Ümitsizliğe düşen hiç bir şeyi islâh edemez.

★ Gençlikte boşuna kaybedilen her saat, istikbal için bir bedbahtlık sebebi olabilir.

★ İyilik tam zamanında yapılmalıdır; bunun beklemeğe tahammülü yoktur.

★ Gençliğin kusuru saadetini ve kederini daima i'zam etmesindedir.

KİRPİNİN DEDİKLERİ

...mut Piş, Ağzıma Düş !

...nunun mah-
...ları bir ya-
... bizde parti-
...ce usûl tutul-
...s daha ne ak-
...lıklar var-
...nzetlerin son

...n ki tek parti
...nebus namze-
...esine girdik-
... gününü bek-
...a iş yoktu.
... tarafından :
...sip gördüğü-
...yduk, merak
...na bak !
...kâh ! Sevine
...nerdi, çoluk
...ler ve en az
...çimi, ayrıca
...ri hesaplar,
...erdi.
...gelirdi; Ana-
...mlardı :
...re milletve-
... filânlar, As-
...r, Turan'lar,

...lup biterdi.
...ne seçim da-
...ar, ne de ağ-
...fak bir zah-
...ı.
— Nasıl yer-
...s, Bitlis, Ri-
...?
...netheder, ki-
...hut sıcağını
...ı över, kimi
... açar, kimi
...ri sürer, ki-
...nlata anlata

— Belki gi-
...e de elbette
..., içerim !
...de olurdu.
... zuhur edin-
...nzara ne şe-

...rahatlık kal-
...e girmek ar-
...niyet sağla-
... göz bebeği
... için feda-
...abilirdi ama
...b ve mebus
...ddetle mül-
... haricinde-
...seyemezdi.
...uk su katıl-
... müstahakı-
...e ödenekle-
...ı sırada !
...P. de geçen

seçimde kendi mebus namzetlerinin çoğunu - tıpkı C. H. P. ninkiler gibi - zahmete sokmadı. Onlar da listede yer aldıktan sonra ortalarda pek görünmediler; seçmenlerle temasa geçmediler; nutuklar vererek, yazılar yazarak dünyanın her yerinde görülen "İntihap mücadelesi" ne girişmediler. D. P. o münasebetsiz "Gizleme", "Sır tutma" usulünü kaldırmadı.

Meselâ İstanbulun bazı demokrat mebuslarını da öteki partidekilerden bir kısmı gibi ne kürsülerde dinledik, ne propaganda faaliyetinde izlerine rastladık.

İki Parti de listelerini gizli tuttu ve seçim gününe kadar halktan isimleri sakladı. Neden? Baloda yahut numaralar yapılan bir bar ve gazinoda öyle sürprizlerin yeri olabilir ama intihapta münasebeti nedir?

Bu (Sürpriz-namzet) usulü yalnız bize mahsustur ve tek parti zihniyetinden doğma birşeydir. Bilhassa partiler dışında kalan halk, rey vereceği mebus namzetlerini önceden bilmedikçe, şahısları üzerinde tetkikler yapmadıkça, nutuklarını dinleyip haklarında bir fikir edinmedikçe - Sadece partisinin şehadetine dayanarak - neden seçsin?

Mebus namzedi halk içine çıkmaktan, kendisini tetkik, tahlil ve mazisini tenvir için halka fırsat vermekten çekinmez.

Ancak o suretledir ki mebusluk memurluğa benzemekten kurtulur. Milletlerarası sistem, usûl, âdet budur. Zira mebusluğun asıl şiarı "İntihap mücadelesi" ne girecek enerjiyi kendisinde bulabilmesidir.

" İntihap mücadele " sini kazanmak suretiyledir ki bir mebus sadece parti mebusu olmaktan çıkar, gerçek mânada millet mebusu olur. Bunu D. P. de anlamalıydı; anlıyacaktır elbette...

Bizimki hâlâ armut piş, ağzıma düş !

KİRPİ

...er

...şini kendi

... için iyiliğe

...iç bir şeyi

... kaybedilen
...in bir bed-
...lir.

...a yapılma-
...eğe taham-

...aadetini ve
...n etmesin-

...z tarafına
...gezinti yi-
...ü. Yaz bo-
...ız rahmet

...al REFİK

Bir de Ahır Lâzım !

Bütün semtin her semtinde boşuna ev arıyan bir adam, nihayet sokaklardan birinde, bahçeli küçük bir evin penceresindeki levhada : "Eşyasiyle kiralık kat" diye okur, sevinerek kapıyı çalar.

Kendisini gezdiren yaşlıca ev sahibesi izahat verir :

— İki oda, bir mutfak, bir salon, bir banyo ve eşya odası var; hepsi döşeli, su parası da almıyorum. Aylığı yedi yüz lira. Yalnız mütemadiyen kiracı değiştirmemek için altı aylık peşin isterim.

— Çok güzel, yalnız bir de ahır lâzımdı.

— Ahır mı? Ahırı ne yapacaksınız?

— Bu sizin şeraitinizle evi tutan adamı bağlamak için?

— Teknik Üniversite rektörü isttifa etmiş...
— Neden?
— Üniversite kadrosundaki teknik arızadan !

Cenova Usulü !

Makarna veya rizeto değil; bir seyrüsefer sistemi... Esası şu imiş: Geçid yerlerine bir arkada, iki de yanlarda olmak üzere üç memur konuluyor. Caddesinin ortasındaki işaret memuru durduğu zaman bütün nakil vasıtaları duruyor ve bu müddet zarfında halk karşı tarafa geçiyor. Memur elini kaldırınca halk duruyor, nakil vasıtaları yollarına devam ediyor.

Yollar bu halde, ahali dikkatsiz, şoförler kayıtsız ve işaret memurları kifayetsiz oldukça Cenova değil, beş kıt'adaki bütün büyük şehirlerin usulünü tatbik etsek faydasını göremeyiz.

Neyse biraz da Cenova usulünü deneyelim !

AKLIMDA KALANLAR

Zamane

Gözüme batanlar aklımda kalanları unutturuyor. Değil unutturuyor, hattâ uykumu kaçırıyor. 13 Temmuz Salı günü gecesi saat tam on yirmide gördüğüm tablo şudur :

Harbiyeden Vali Konağı caddesine geçiyordum. Önümde dolmuş yapan bir taksi durdu. Şoför ve yanında kanunun yasağına rağmen arkadaşı.

Bermutad davete ve feryada başladılar. Çığırtkan; bir çocuktu ve âdeta yarı çıplaktı. Ve o kadar arsız bir çocuktu ki nazarı dikkatimi çekti, baktım ; Elinde bir de sigara vardı. Püfür püfür içiyordu. Bu çocuk mutlaka on yaşında yoktu ve sipsivri bir tulumbacı edası takınmıştı. Hayret ettim ve söylendim. Sıvıştılar. Bu taksinin plâk numarası 2043 tü. O sıvıştı, uçtu, gitti. Bendenizde de uyku uçtu gitti.

Teessüfle arzediyorum sevimli karilerim, bu yazıda aklımda kalanlardan bir şey ve bir hikâye arzedemiyeceğim.

Semih Mümtaz S.

Şu Zavallı Dünya !

Berlin hakkında her gün daha korkunç haberler geliyor. «Harbin patlaması her an muhtemel» bile deniliyor. Vaziyet endişe verici, fakat epeyce komiktir. Düşününüz ki Berlin ortasında Anglo-Sakson ve Fransız askerleri muhasara edilmiş halde bulunuyor. Farzediniz ki o askerler şehir ortasında bir meydandadır; dört tarafını fırdolayı Rus kıt'aları çevirmiş; içeriye kimseyi sokmuyorlar. Askeri ve ahaliyi beslemek lâzım. Gelsin havadan nakliyat ve iaşe !

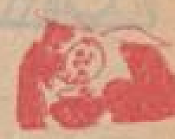

Silâh patlatılmaması haricinde bunun harbden ne farkı var? Âdeta bir mütareke ! Halbuki dört devlet birbirleriyle sulh halindedirler; elçileri yerlerindedir; ve elçilerin devlet ricali törenlerde buluşup konuştukları zaman tatlı tatlı gülümseyip şakalaşmaktadırlar bile ! Müttefik değil midirler, zaten?

Tarih, tarih olalı bu derece acayib bir hâdise kaydetmemiştir. Münih mülâkatı anber-i-sârâ gibi kaldı, yanında !

Berlin şimdi en büyük faciaya çevrilmesi muhtemel bir komikliğe sahnedir.

Berlin muhasarasını ancak bir operete yakıştırabiliriz. (La Belle Hélène) opereti gibi bir şey !

Şu zavallı dünya !

Çorbacıya cevap

Sudurdan ve ilmiyye zâdegânından Sıddık Bey Rumeli kazaskeri olunca tebrike gelenler arasındaki sarraflardan biri münasebet getirdim zanniyle "Hakkınız senevi ne tutar?" deyince canı sıkılan Sıddık Bey :

— Çorbacı, der, biz Rumeli kazaskeri olduk. Balıkhaneyi iltizam etmedik !

...ünnet edilenler

Nikâh Dairelerinde

Armudun Sapı, Üzümün Çöpü Var, Derken !..

Gelin hanım pek şirin, damat bey de yakışıklıca bir adam. Aralarında epeyce yaş farkı var. Damat bey evlenmekte bir haylı gecikmiş.

Onlar nikâh salonuna geçerken beride, davetliler arasında bir çığlık koptu. Değirmi yüzü kahverengi benekli, açık mavi gözlü, gri tayyörlü, şişman bir bayan duvarın köşesine dikilmiş, hıçkıra hıçkıra ağlıyor. Şaşılacak şey.. Davetliler buna karşı büyük bir alâka göstermiyorlar. Yaşlıca iki hanım: "Haydi, yetişir artık. Sinirlerini bozup da kendini yorma. Keşke gelmeseydin buraya!" gibi sudan lâkırdılarla teskine çalışıyorlar, yüzüne kolonya serpiyorlar. Şişman bayan avucunun içinde mıncıkladığı küçücük mendiliyle gözlerini uğuşturarak mütemadiyen hıçkırıyor.

Koridorda rastladığım bir hanım teyzeye yaklaştım :

— Affedersiniz efendim, siz de bu nikâhın davetlilerinden misiniz?

– Elbette davetlisiyim. Davet etmeselerdi gelir miydim buraya? Damadın annesi eski ahpabımdır. "Nahide hanımcığım, nikâha gelmezsen gücenirim" diye ısrar etti, ben de kalkıp geldim.

— İçeride ağlıyan hanımı da tanıyor musunuz?

— Tanımaz olur muyum, ayol? Damadın ablası. Onun ağlamasını merak ettin galiba.

— Tabii değil mi ya? Hele damadın ablası olduğunu öğrenince merakım büsbütün arttı. Kardeşinin mes'ut gününde neşelenmesi icabederken ne diye ağlıyor acaba

Hanım teyze; "Adam sen de!" der gibi dudak bükerek elini salladı :

— Kulak asma. Onun her zamanki âdetidir ağlamak.

— Allah allah ! Her gün böyle ağlıyor mu bu hanım?

— Yok canım. Her gün durup dururken ne diye ağlasın? Nikâhtan nikâha ağlar.

— Affedersiniz, anlıyamadım.

— Anlamıyacak ne varmış? Her nikâhta ağlar böyle. Şu haline bakmadan bir de kalkar, buralara gelir. Ahpap nikâhlarını hiç kaçırmaz. Yedi mahalle aşırı, uzaktan bir tanıdığın nikâhını bile haber alsa hemen koşar, oracıkta başlar ağlamağa. Tanıyanlar bu huyunu bildikleri için hiç kimse aldırış etmez, kendi kendine ağlar, takati kesilince sesini de keser.

— Aklından biraz zoru var galiba.

— Eh, ne de olsa hasta sayılır. Sinir meselesi, malûm ya ! Amma ve lâkin, bu işte kimsenin taksiratı yoktur. Kabahat kendisinindir. huysuzluğunun zararını kardeşine de çektirdi. Baksana, çocukcağız kırkına yaklaştı, daha yeni evleniyor.

— Şimdiye kadar evlenmesine ablası mı mâni oldu?

— Evlenmiyeceksin demedi ama, oğlan çok saygılı olduğu için, ablamdan evvel evlenmiyeyim, diyerek bu yaşa kadar bekâr kaldı.

— Ağlıyan hanım evli mi?

— Ne gezer ! Evlenebildi mi ki ! Gençliğinde de âhım şâhım birşey değildi ama az çok yüzüne bakılırdı. Rahmetli babası da hatırlı bir adamdı. Kıza epeyce talipler çıktı. Gel gelelim, huysuzluğunun yüzünden bir türlü evlenemedi. Hiç kimseyi beğenmez, herkeste bir kusur bulur. Az mı nasihat ettik? Kaç defalar kendi evime götürdüm, dizimin dibine oturttum; "Kızım, Leylacığım ! Senin gidişin iyi gidiş değil. Ayağına gelen kısmetleri tepiyorsun. Tek kürklüyü sen beğenmezsin, çift kürklü de her zaman raslamaz, ömrün böyle geçer gider. Gençlik daima yâr olmaz insana. Bu huylardan vazgeç de hayırlı kısmetlerden biri ile baş göz ol, sen de bir yuva kur" dedim ama lâf dinlemiyor ki. Armudun sapı var, üzümün çöpü var, diyerek, açılan kısmetleri kapadı, ev köşesinde kaldı. Yaptıklarına sonradan pişman oldu tabii. Şimdi çarıklı hamalı da bulsa varacak ama yüzüne bakan yok artık. Yaşlandıkça büsbütün çirkinleşti. En sonunda da işte böyle bir ağlama huyu peyda etti. Her nikâha gidiyor, hüngür hüngür ağlıyor, sonra eski halini buluyor. Böylelikle gönlünü teselli ediyor zahir

Hakikaten gelinle damat nikâh salonundan çıktıkları sırada hanım ablanın sesi de kesildi. Davetlilere şeker kutularını kendi elceğiziyle dağıtırken pek neşeli görünüyordu Gülümsiyerek bir kutu da bana verdi

Eh, bitli baklanın da kör alıcısı olurmuş Bu hanım ablaya hayırlı kısmet çıkar inşallah ! **Ce. Re.**

YAZLIĞA GİDENLERE

YANGINA MUKAVİM

KİRALIK ÇELİK KASALARIMIZ

GAYET MÜSAİT ŞARTLARLA VERİLİR

TELEFON 44665 - 44666

TÜRKİYE GARANTİ BANKASI A.O.

Talleyrand ve doktoru

Meşhur diplomat Talleyrand doktorları sevmezdi. Hele hastayken, yanına kimsenin girmemesini, uşağına sık sık tenbih eder, bilhassa hiç bir doktor yüzü görmek istemezdi. Hususî doktorunun vazifesi de, dakikası dakikasına uymıyan bu acaip tabiatlı diplomatı, kâh kavuk, kâh zar sallıyarak eğlendirmekti.

Talleyrand'ın hastalandığı bir gün hususî doktoru, her günkü gibi, mutad saatte ziyarete geldi. Kendisini karşılayan uşak ellerini uğuşturarak :

— Şey, efendim, affedersiniz ekselâns hasta, dedi.

Diplomatın mizacını bilen doktor şu cevabı verdi :

— Ya ! Vah, vah ! Bilmiyordum. Kusura bakmayın, İyileştiği zaman bana lütfen haber gönderin de geleyim.

Kadın bu !

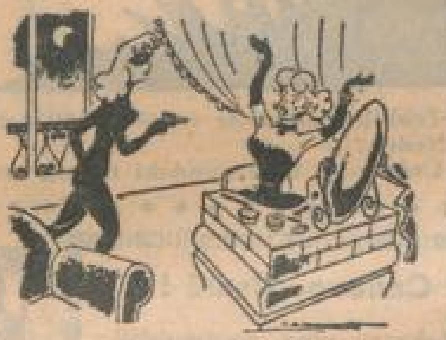

Otel hırsızı kadın — Aman, söyleyin bana, koltuk altlarınızı bu kadar güzel yapan kıl dökücü ilâcın adı nedir?

"Fransız karikatürü"

Hırsız Metin Olur

İbn-in Nesevi'ye hırsızlık suçuyla iki kişi getirildi.. İkisi de karşısında ayakta dururlarken su istedi. İçerken kasden bardağı elinden düşürdü. Bardak yere düşüp kırılırken adamlardan biri ürktü. Öteki ise hiç telâş etmedi. İbn-in Nesevi ürken adama : "Sen git;" ötekine de : "Çaldığın şeyleri çıkar !" dedi. Biraz sıkıştırınca çaldığı eşyayı çıkardı

"— Bunun hırsız olduğunu neredn anladın?" diye soran birine :

— Hırsız, dedi, metin olur. En ufak bir şeyden ürküp rahatsız olan adam çalamaz !

İki mânaya gelen söz

Haydutların Şefi — Ben size "Hesabını görün" demiştim ama parasını verin mânasına söylemiştim. Yanlış anlamışsınız !

"Fransız karikatürü"

AĞABABA ANLATIYOR

İlim ve İdrâk

Vaktiyle ağniyadan bir zat, oğlunu – bir çok masrafa katlanarak – bir üstadın yanına göndermiş ,orada kayıptan haber vermek, kehanet ibraz etmek, gizli şeyleri bilmek gibi bazı acayib ilimler tahsil edecekmiş. Çocuk senelerce hocasının nezdinde kalmış, nihayet tahsilini bitirmiş, talebe ile üstad kalkıp zenginin yanına gelmişler, hoca efendi peder beye hitaben :

— Mahdumu âliniz tahsilini ikmal etti, kayıptan, meçhulden haber verir, kendisini imtihan ediniz ! der.

Peder avucuna usulcacık bir tesbih tanesi alır ve oğluna sorar :

— Bil bakalım avucumdaki nedir? der.

Çocuk biraz düşünür, der ki :

— Avucunuzdaki şey yuvarlaktır, ortası da deliktir...

Babası hayret içinde kalır.

Çocuk yine düşünür ve nihayet :

— Bildim, der, değirmen taşı !

Peder Efendi bu münasebetsiz cevab üzerine hiddetlenir, hocaya döner :

— Senelerdenberi oğluma öğrettiğin bu mudur?

Hoca şu cevabı verir :

— Ben avucunuzdaki şeyin yuvarlak ve delik olduğunu anlayacak ilmi mahdumunuza verdim ; fakat ne yapayım ki onda değirmen taşının ele sığıp sığmıyacağını anlayacak idrâk yok !

Evde sinema

Işıklar yanınca

"Collier's" dan

HÜKÜMDARLIK

Bir ziyafette, davetlilerden biri, Rus İmparatoru Büyük Petroya hulûs çakmış olmak için babasını zemmetti :

— Kendisinde iktidar yoktu, işini hep nâzırları görürdü.. dedi.

Büyük Petro bunun âdi bir dalkavukluk olduğunu anladı, yüzünü ekşitti. Kendisini daima tenkid eden ve fakat bunun devletin selâmeti için olduğunu anlayıp takdir ettiği ihtiyar Prens Dolgoruki'ye döndü :

— Buna ne dersin? diye sordu.

İhtiyar Prens biraz düşündükten sonra şu cevabı verdi :

— Bence asıl mühim olan hükümdarın şahsiyetidir. Eğer, hükümdar, akıllı, tecrübeli, tedbirli, kibir ve gururdan yakasını sıyırmış, dalkavuklar tarafından görüşünün bulandırılmasına müsaade etmiyecek kadar filosof olursa, etrafına, kendisi gibi, akıllı, tecrübeli, bilgili, namuslu, ciddi ve vatansever insanları toplamasını bilir.

Hayvanlar âleminde

— Şu konserve etini de bir türlü hazmedemiyorum !

"Travaso" dan

Çok gecikmiş

Bay Hüseyin yeni zengin olmuştu, genç karısının ısrarı üzerine bir şey anlamadığı halde alafranga konserlere de gidiyordu. Bir seferinde bayanın çabuk giyinmemesi yüzünden gecikmişlerdi, salona girdikleri zaman konser başlamıştı, herkes kendilerine fena fena baktı, yerlerine geçebilmeleri için bir iki kişi de ayağa kalktı.

Bay Hüseyin yanındaki adama bilgiçlik taslamak için çalınan parçanın ne olduğunu sordu.

— Dokuzuncu Senfoni.

— Ya! demek dokuzuncu? Bu derece geciktiğimizi zannetmemiştim!

Ankara mektubu

ANKARADAN BOLUYA

Geçen pazar birkaç dostla, Ankaradan Boluya kadar günübirlik bir otomobil yolculuğu yaptık. Kalkışımızdan bir iki saat sonra tabiat değişiverdi: Çıplak dağların yerine çam ormanları geçti; sıkıcı, kuru orta Anadolu sıcağı, yerini çam kokulu orman havasına bıraktı. Ankaranın burnunun dibinde bu kadar değişik bir tâbiat insanı şaşırtıyor.

Yol arkadaşımız, genç hariciyecilerimizden Mahmut Dikerdem, Kızılcahamam, Gerede, Bolu çamlıklarını İsviçrenin dillere destan manzaralarına benzetti. Memlekette ne az yolculuk ediyoruz.

KIRLARDA

Kırlarda otomobilin önüne, ellerinde buğday başakları veya dağ çiçeklerinden derlenmiş demetlerle köylü kızları çıkıyor. Ben bu hali görünce, bir zamanki edebiyatımızda örnekleri pek bol olan, kuş yuvası gibi köylerin, mesut, gamsız, saf köylülerini düşünecek oldum. Meğer iş başka imiş. Bu küçük köylü çocuklar, gelip geçen otomobillerden para istemek için bu çareyi bulmuşlar.. Pek eski, güzel bir âdetin, yoksulluk yüzünden girdiği kılığa bakın !.

Bir seferinde durduk. Karşımızda şirin bir kız çocuğu vardı.

— Gel kızım, dedim.

Gelmez. Tutup kaçırırım diye mi korktu, ne ? Parayı kastederek :

— Uzaktan at, uzaktan, dedi.

TAŞLAMALAR

Otomobilimizin sahibi avukat Saffet Nezihi, arada bir yol kenarında görünen - amma bu sefer elleri çiçeksiz - haşarı çocukları işaret ederek :

— Aman el sallayın, el sallayın... diyordu.

Sebebi ne, biliyor musunuz ? Bu haşarı çocuklarda otomobilleri taşlamak huyu var. El salladınız mı, çocuğun taşı saklıyan yumruğu yavaşça aşağı iniyor; öteki eli ile sizi selâmlıyor. Fenalığı dostlukla önlemenin bir örneği...

GEREDE MEZARLIĞI

Gerede de bir "Asri mezarlık, var. Doğrusu mezarlığın asrisi benim her zaman sinirime dokunmuştur. Öldüğümde asri mezarlığa gömüleceğim diye tüylerim ürperiyor. Asri mezarlık.. Abdes periyor. Asri mezarlık.. Bu asrî hastalıklardan kurtulsak da doğru dürüst okul, hastahane yapmağa heveslensek olmaz mı? Hem efendim, İstanbulda, Ankarada asri hayat yaşıyanlar belki öldükleri zamanda asrî mezarlığa gömülmek isterler. Amma Geredeli vatandaşı asri mezarlığa gömmek doğrusu alaydır.

Gerede mezarlığına çepeçevre büyük bir duvar çekmişler. O duvara harcanan taşla belki iki üç köy okulu yapılırdı.

Avukat Saffet Nezihi :

— Zahir ölüler kaçmasın diye mezarlığı duvarla çevirmişler... dedi.

ÜZÜLECEK ŞEY

Memleketimizin yeni bir köşesini her görüşümde olduğu gibi bu kısa yolculukta da içim fakirliğin, bakımsızlığın hüznü ile burkuldu. Zengin bir tâbiatın ortasında sönük bir kent, yoksul bir ilçe kadar insanı çileden çıkaran uygunsuzluk olamaz.

Doğru vatanperverliğin yolunu şamatacı vatanperverlik tıkamış.

ZAER

Göz hekimi — (Hastaya) aşağısını okuyunuz !
Hasta — Oooooo !!

"İtalyan karikatürü"

Dedelerimizin vakıfları

I

Çoğumuz sanırız ki (Evkaf) idaresinin işi câmilerle medreseleri gözetip ara sıra tamir etmekten, memur ve hademesine maaş vermekten, artan parasiyle birkaç han yaptırmaktan öteye geçemez. Varlığını bize en az duyuran, memlekette en az canlılık gösteren ve propagandası en az yapılan kurum (Evkaf) dır. Hele Evkafın, câmileri korumaktan başka bir takım sosyal, kültürel, ekonomik maksatlara da hizmet etmesi lâzım geldiğini bilenler yeni nesilde pek azdır, esiksinde de çok değildir. Vakıfnâmelere göz gezdirirsek dedelerimizin çeşitli meselelerde neleri, nerelere kadar düşündüklerini anlıyarak derin bir şaşkınlığa düşeceğimize şüphe etmeyiniz. İşte, size cinslere ve sınıflara ayırarak yüz kadar vakıftan bahsedeceğiz. Sonra da soracağız : "Bunlar ne oldu? Ve böyle mi olmalıydı?"

★

1 — SPOR MÜKÂFATLARI

Dedelerimiz beden terbiyesini geliştirmek için bir takım mükâfatlar kurmuşlardır. Vakıfnâmeleri incelerseniz bunlar arasında şunları görürsünüz :
A. — Denizde yüzücülük; B. — Karada koşuculuk; C. — Ok ve cirit atma; D. — Binicilik; E. — Cins at yetiştirme mükâfatları vakıfları.

Bir iltifat - Bir cevap

Kendini beğenmiş bir genç, bir toplantıda, maruf muharrire Madam dö Stael ile güzelliğiyle meşhur madam Recamier'nin arasına oturarak :

— İşte, dedi, zekâ ile güzellik arasındayım.

Madam dö Stael hemen şu cevabı verdi :

— Evet, fakat hiç birine malik olmıyarak !

Mübalâğada rekor

— Benim kulağım okadar hassastır ki duvarın arkasından komşumun yazı yazdığını işitirim.

— Ben, gömlek değiştirdiğini duyarım !

— Kadrolarda tasarruf maksadiyle memur vekilleri işten çıkarılacakmış...

— Acaip... Halbuki 6 ay evvel Millet Meclisindeki vekillerin maaşları iki misline çıkarılmıştı !

Seçme Kıtalar

Yiğitliğim elden gitti yel gibi,
Damağımda tadı kaldı bal gibi,
Hoyrat eli değmiş gonca gül gibi,
Bozulmuş bağlara döndün mü gönül?

Karacaoğlan

AYDEDE

SİYASİ HOŞSOHBET GAZETE

ABONE ŞARTLARI

6 Aylık	Memleket içi	7,5	Lira
»	Memleket dışı	12	»
1 Senelik	Memleket içi	14	»
»	Memleket dışı	21	»

GULYABANİ

Bir hafta kadar oluyor, Beyoğlunda, İstiklâl caddesinde, bir genç kızı, elleri ile yüzünü kapamış, duvara dönmüş bir vaziyette gördüm, yardıma ihtiyacı olup olmadığını sordum:

— Rica ederim, dedi, beni bir otomobile kadar götürünüz, eve döneceğim.

Ellerini yüzünden bir türlü ayırmıyordu. Köşede duran bir otomobili çağırdım. Bindi. Kendisine arzu ederse bir doktora götürebileceğimi söyledim. O zaman yüzünü açtı:

— Teşekkür ederim, dedi, birşeyim yok... Ama bakınız.. Bakınız!.

Dönüp baktım.. Beş, on adım ileride bir dilenci duruyor, kimbilir nasıl bir kaza veya hastalık neticesi, korkunç bir hale gelmiş yüzü ile bize bakıp sırıtıyordu.

Aynı dilenci, umacı hali ile, bilhassa kadınlara musallat oluyor ve onları korkutmaktan bir nevi zevk duyuyor. Hem de üstelik paralarını alarak! Fakta son günlerde artık işi azıttı, şimdi, kendisini uzaktan görür görmez kaçanların peşine düşüyor ve eteklerini çekiyor.

İstiklâl cddesinde bir vicdan azabı gibi dolaşan bu heyulayı zannedersem oradan uzaklaştırmak zamanı gelmiştir. Bunu Belediye yapamazsa, Beyoğlu mağazaları, elbirliği ile kendisine bir aylık bağlıyarak sayfiyeye göndersinler, yoksa, onun nuhusetinden hiç bir kadın sokağa çıkamaz ve tabiatiyle alışveriş edemez olacak.

Hani Belediye dilencileri topluyordu? Yoksa bizde de zabıta-i belediye memurları grev yapmağa mı başladılar!

(Berlin) göklerinde

— Yolu kapadım ama tepemden geçip gidiyorlar! "Weltwoche" dan

Sabık Amcazade

Meşhur maliyecilerden Otto Kahn, bir gün otomobili ile Nevyorkun bir semtinden geçerken üzerinde:

«Otto Kahn'ın amcazadesi Samuel Kahn» yazılı kocaman bir levha gözüne ilişir. Derhal avukatını çağırarak masrafa bakmadan, bu levhanın tebdili için lâzımgelen talimatı verir. Bir kaç gün sonra yine oradan geçer. Maliyecinin hiddetine sebeb olan levhanın şu suretle değiştirilmiş olduğunu görür:

«Sabıkan Otto Kahn'ın amcazadesi Samuel Kahn»

Öğünmeğe gelmemiş

Günah çıkarmağa gelen bir adama papas sormuş:

— Zevcenize kaç kere ihanet ettiniz?

— Aman, papas efendi, ben buraya günahlarımdan kurtulmağa geldim, erkekliğimle öğünmeğe değil!..

Sahibi: F. KARAY

Yazı işlerini fiilen idare eden: Z. Çalıkoğlu

İdare yeri: Ankara Caddesi 98/2 İstanbul

Dizildiği Yer: Murat KERMAN Mürettiphanesi

Basıldığı Yer: TAN Matbaası

Yeni neşriyat:

ELBETTE SABAH OLACAKTIR

Telif Hakları Cemiyeti Umumî Kâtibi Muvaffak İhsan Garan'ın bu kıymetli romanı Profesör Halide Edip Adıvar'ın bir önsözü ile gayet güzel şekilde basılıp satışa çıkarılmıştır.

TÜRKİYE İKTİSAT MECMUASI

Her nüshasında en mühim içtimai davalarımızı büyük bir vuzuh ile tetkik eden bu mecmuanın 6 ıncı sayısı çıktı. Yalnız iktisatçıları değil, bütün münevverlerin istifade edeceği mükemmel bir dergidir. Okumalıyız.

BANTAM SUPER-THIN

4 m/m TRAŞ BIÇAKLARI
Amerikan sanayiinin bir şaheseridir.
Genel deposu:
Sirkeci Kayseri Han No. 4
M. İhsan Sıtkı

(BEŞİKTAŞ)
AJANSIMIZ
işe başladı
(Beşiktaş Çarşıiçi, Telefon: 83369)
YAPI ve KREDİ BANKASI

TEMMUZ SAYISI ÇIKTI
40 SAYFA 50 KURUŞ
Hanımeli
Türkiyenin en büyük, en zengin, çok renkli
KADIN GAZETESİ
1 — Sizin en iyi en sadık, vefalı arkadaşınızdır.
2 — Sizi düşünür, sizi sever ve sizin için çalışır.
3 — Elinize ve evinize çok yakışır. Sizi dinlendirir.
Okuyunuz ve tavsiye ediniz. Pafta ilâvesiyle
İstanbul TAN Matbaası